СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 9. Джерзи Сіти, Н. Дж., пятниця, 13. січня, 1928. VOL. XXXVI. No. 9. Jersey City, N. J., Friday, January 13, 1928. THREE CENTS.

Коляда „Рідній Школі“

ВІД ЛІТ ХОДИМО НА РІЗДВО З КОЛЯДОЮ НА „РІДНУ ШКОЛУ“ В СТАРІМ КРАЮ. ПІДЕМО И СЬОГО РОКУ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОЇ ГРОМАДИ, КОТРАБ НЕ ЗОРГАНІЗУВАЛА У СЕБЕ ТАКОЇ КОЛЯДИ. І СЬОГО РОКУ НЕ БУДЕ МІЖ НАМИ НІ ОДНОГО СВІДОМОГО УКРАЇНЦЯ, КОТРИЙ ВІДКАЗАВСЯ БИ ВІД ЖЕРТВИ НА ПОШИРЕННЯ ПРОСВІТИ І ВИХОВАННЕ НАШОЇ МОЛОДИ В ДЕРЖАВНО-САМОСТІЙНИЦЬКІМ ДУСІ.

КОЛЯДУ НАЛЕЖИТЬ ПЕРЕВЕСТИ В КОЖДІЙ ГРОМАДІ, А ЗІБРАНІ ЖЕРТВИ НАЙКРАЩЕ СЛАТИ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ:

Obyednanye, P. O. Box 411, Philadelphia, Pa.

АМЕРИКА ВІДКИНЕ ФРАНЦУЗЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ ЗА МИР

АМЕРИКАНСЬКА ЗГОДА ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЗГОДИ ДРУГИХ ДЕРЖАВ.

ВАШИНГТОН, 11. січня. — По довших переговорах між секретарем стейту Келогом, сенатором Борою, головою сенатового комітету для заграничних справ, та французьким амбасадором, заявив американський департамент стейту, що Америка незадовго вишле до Франції ноту в справі французької пропозиції підписання мирового договору між Францією та Злученими Державами, на основі котрого сі держави проголошують війну заборонною як агресивне (зачіпне) средство.

Американський уряд рівночасно дасть до зрозуміння, що Америка не противиться такій пропозиції, але хоче, щоби такий договір підписало богато держав, бо тільки тоді він буде представляти якусь межидержавну вартість.

ПЛЯНИ КУЛИДЖА ПРО ВСЕ-АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНГРЕС.

БУДЕ ЗАКЛИКАТИ ДО ПРИЯЗНИХ ВІДНОСИН МІЖ ДЕРЖАВАМИ АМЕРИКИ.

ВАШИНГТОН, 11. січня. — У пятницю виїзджає президент Кулидж та добрана ним делегація на все-американський конгрес у Гавані.

Газетярі й політики цікавляться промовою, яку має виголосити президент Кулидж при нагоді отворення конгресу. Догадуються, що президент буде закликати всі держави Америки до згоди й приязни між собою.

У деяких кругах побоюються, що при якійсь нагоді може вийти на верха подражненне держав латинської Америки з політики Злучених Держав у Мексику, Панамі й Нікарагві.

АМЕРИКАНСЬКІ МАРИНАРІ ЗНОВА ВБИЛИ 14 НІКАРАГВАНЦІВ.

ПРИХИЛЬНИКИ ГЕНЕРАЛА САНДІНА ДВА РАЗИ НАПАДАЛИ НА АМЕРИКАНЦІВ.

МАНАГВА, 11. січня. — Два рази за послідну добу пробували прихильники ліберального нікарагванського генерала Сандіна напасти несподівано на американські позиції, і оба рази були відбиті зі стратами.

Нападаючі мали стратити в сих боях 14 убитих та велике число ранених. У боях відограли велику ролю американські літаки.

ВІДЛОЖЕНО ТРАЧЕННЄ СНАЙДЕРОВОЇ НА ОДИН ДЕНЬ.

ОСИНИНГ, Ню Йорк, 12. січня. — На приказ суду відложено виконання кари смерти на Снайдерову, вбийницю свого мужа, яке мало відбутися нині рано, на один день, щоби від неї відобрати зізнання в справі асекурації, полишеної її мужом.

Трачення Грея, спільника Снайдерової, не відложено.

СЕНАТ ПРО ДОКУМЕНТИ ГЕРСТА.

ВАШИНГТОН, 11. січня. — Спеціяльний комітет сенату, встановлений для розслідження мексиканських документів, оголошених у газетах Герста, видав нині своє оречення, признавши їх підробленими.

Комітет стверджує, що сенатори Ла Фолет, Джансон і Бора, які мали побирати гроші від Мексика, зовсім невинні.

ПРИЗНАЄТЬСЯ ДО ШПІОНАЖІ НА ДВА БОКИ.

ГРАЙТ ПЛЕЙНЗ, Ню Йорк, 11. січня. — Перед місцевим стейтовим судом відбувається розправа за землю, вартости 180,000 долярів, яку Еф і енд Джі Інвестмент Ко. купила від Луиса Хиера. Підчас розправи ставав на суді свідок Филип Ле Дель Фунго Хіера, котрий підчас переслухання признався, що він був у час великої війни шпіоном на користь Німеччини, а з приступленнєм Америки по алієнтів, він зрадив німецькі секрети в користь Америки.

ЖІНКИ ДОМАГАЮТЬСЯ СМЕРТИ В. Е. ГИКМЕНА.

ЖІНОЧІ КЛЮБИ В КАЛІФОРНІЇ ШЛЮТЬ РЕЗОЛЮЦІЇ, В ЯКИХ ДОМАГАЮТЬСЯ ПОВІШЕННЯ ГИКМЕНА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 11. січня. — Жіночий клюб в Лос Енджелес буде домагатися смертної кари для В. Е. Гикмена, вбийника 12-літньої Маріянни Паркер. У минулий вівторок жіночий клюб „Космос“, що є організацією визначних жінок, ухвалив резолюцію, в якій домагається як найтяжшого покарання Гикмена. Ся резолюція є початком руху серед жіночих організацій у Каліфорнії за домаганням смертної кари для Гикмена.

Подібну резолюцію до тої, яку ухвалив Космос Клюб, має також ухвалити рада Дистриктової Федерації Жіночих Клюбів в Песедена, Каліфорнія.

НАГОРОДЖЕНИЙ ПО 40 ЛІТАХ.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 11. січня. — Перед 40-літами Шерман Шольц, з Дубюк, Айова, скочив до ріки Місcісіпі й витягнув з води потопаючого Германа Фогля, який пізніше доробився міліонового маєтку в Лос Енджелес, у Каліфорнії. Саме недавно Фогель умер і у своїм завішанню записав Шольцови за вратовання йому життя 20 тисяч долярів.

ПРИТУЛОК ДЛЯ БЕЗДОМНИХ СОБАК.

ШИКАГО, Ілл., 10. січня. — Звісна балетниця Айрін Кесл, не маючи на що иншого тратити грошей, рішила устроїти у своїй віллі притулок для бездомних собак. Як причину свого доброго серця й милосердя для собак подає вона, що на 18000 собак, які зблукались, треба було знищити 17000, бо не можна було найти їх власників. Школа, що п. Кесл не обчислила, кілько то бездомних людей гине щорічно по вулицях і дорогах з голоду й холоду, бо не мають ніякого притулку.

ТОВАРИШ ВБИЙНИКА ГИКМЕНА ВЕЛБІ ГОНТ ВІДПЕКУЄТЬСЯ ВБИЙСТВА.

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС, 10. січня. — Велбі Гонт, 16-літний товариш рабункових нападів вбийника В. Е. Гикмена, не признається до вбийства аптикаря Айві Томса. Оба молодці призналися одначе, що брали участь в нападі на аптику, в часі якої згинув від револьверової кулі її властитель Айві Томс. Суд над убийниками назначено на 1 лютого.

ЛИШЕ 9000 ДОЛЯРІВ ДЛЯ ЦАРИЦІ-ВДОВИ.

ОСЛО, Норвегія. — Тутешні Росіяне монархісти святкували врочисто 80-літні роковини уродин цариці-вдови Марії Федоровни, матери царя Миколи II. Бідні російські втікачі зложили для цариці грошевий дар, що виносить 9000 долярів. Для звичайного смертельника бувби се справді княжий дар, одначе для колишньої цариці найбільшої держави в Европі се лише незначна сума, якою ледви чи дуже врадується бувша цариця. Так якби якого бодай, пів міліона долярів післали їй задурманені монархічною дурійкою еміґранти-Москалі, то можеби ще цариця і подякувала їм.

ВЕЛИКИЙ ЗБІР ОПІЯ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10. січня. — Турецчина заангажувалась тепер на велику скалю в управі опія. Доказом сього є збільшення управного простору під управу опія з трох на три тисячі квадратових миль. Майже весь турецький опій експортується. Лише малу частину з нього уживається до медичних цілей, а решту вивозиться, бо турецькі закони остро заборонюють уживання опія всім турецьким підданим.

ПРАВОСЛАВНИЙ ЕПИСКОПАТ У ПОЛЬЩІ РІШИВ ВЗЯТИ УЧАСТЬ У ВИБОРЧІЙ АКЦІЇ.

ВАРШАВА. — Варшавські польські часописи подають, що православний епископат з митрополитом Денисом на чолі рішив взяти участь у виборчій акції. Недавно відбулася у митрополита Дениса нарада представників православного духовенства, на якій обговорювано справи, звязані з виборами. В нарадах взяв участь також архимандрит Почаївської Лаври Дамаскин, виленський місіонар Морозов, що вже два рази зміняв свою віру, ректор виленської семинарії й инші визначні православні священики.

На згаданих нарадах рішено, що православне духовенство в Польщі повинно порозумітися з умірковиними українськими й білоруськими політичними партіями в ціли створення виборчого бльоку. Що до російської партії „Русскаво Національнаво Обєдинєнія“ не рішено нічого. Також застановлялася нарада над лістою кандидатів на послів, що малиб найтися на „бльоковій“ лісті. На перше місце рішено висунути митрополита Дениса, на друге б. архимандрита Морозова, а на третє б. члена білоруської „Громади“ проф. Ковша. Нарада утворила навіть організаційний комітет, що має кермувати виборчою акцією.

МОСЛЕМСЬКЕ ПРАВО ПРОТИ ФЕЗУ И ЗАСЛОН НА ЛИЦЕ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 10. січня. — Надійшли тут телеграфічні вістки з Білгороду, що голова Улеми, тобто ради мослемських докторів канонічного права, що толкують Коран, себто св. письмо магомедан, видали проклямації проти вживання фезу й заслони на лице. Сю проклямацію видано для мусулманів, що мешкають в Боснії й Герцоговині. У своїх бесідах, які виголосили члени „Улеми“, заявили вони, що в Корані нема нічого такого, на чім можнаби оперти ношення фезу й заслон на лице. З тої причини основано тут організацію, яка має поборювати реакційні звичаї принятi у давнину сербськими мусулманами.

НОВИЙ ШКІЛЬНИЙ КУРАТОР У ЛЬВОВІ.

Новим керманичем львівської шкільної кураторії іменовано Питляковського з Люблина. Він вже обняв нову свою посаду у Львові.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЧИСЛА САМОГУБСТВ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО. — В Японії ширится епідемія самогубств. Минулого року поповнено тут 2000 самогубств під колесами поїздів або трамваїв. З тої саме причини заосмотрило міністерство комунікацій усі поїзди й трамваї спеціяльними гальмами, які моментально здержують їдучий поїзд або трамвай.

НОВИЙ АВСТРІЙСЬКИЙ ПОСОЛ В МОСКВІ.

МОСКВА. — Прийшов тут новий австралійський посол Роберт Гайн. Перед Світовою Війною був він австро-угорським консулем у Москві й Києві.

СУЧАСНІ КНЯЗІ.

У французькім містечку Мелен судили цими днями за волокитство та легкосерді довги князя Фердинанда Бурбона, сестрінка еспанського короля і його адютанта маркіза Зулейта. Оба ці достойники від року зміняють готелі і міста, скрізь позичають гроші і... виїзджають далі. Нащадок франц. королів боронився дуже просто та щиро. Він дістає щомісяця від своєї сестри княгині Христіни 2,000 пезетів, які йому безумовно не вистарчають. Тому він мусить робити довги, але має добру волю їх віддати. До Мелен приїхав він після 8-денної подорожі автом по ріжних містах і не мав 3,000 фр., щоби заплатити за цю приємну, але коштовну подорож. Князь мав у суді судового адвоката. Суд звільнив його, а засудив на 3 місяці вязниці тільки його адютанта, виходячи мабуть із міркування, що адютант такої великої „риби“ повинен мати собі за честь платити всі його довги, а коли не має з чого, нехай не дозволяє чистокровному князеві вести таке життя.

П. ВЕРЕҐІН СПРОВАДИТЬ 30 ТИСЯЧ ДУХОБОРІВ ДО КАНАДИ.

Петро Вереґін, провідник Духоборів, оповістив, що Духоборці цілю є утворити в Саскачевані найбільшу в світі духоборську кольонію. — Осередком такої кольонії сталоби місточко Вереґін. У Росії, каже П. Вереґін, є 30 тисяч духоборів, з яких 15 тисяч спровадять сюди слідуючої весни. — Це значить, що коли у сій околиці є фармері-недухобори, то Вереґін, голова духоборської кольонії, викупить їх землі для своїх людей.

„НЕМА НЕБЕЗПЕКИ ВІЙНИ“ — КАЖЕ МІНІСТЕР ЗАЛЕСКІ

ПИТАННЄ ДОТИЧНО ПРИНАЛЕЖНОСТИ ВИЛЕНЩИНИ НЕ ІСТНУЄ ВЖЕ БІЛЬШЕ.

ВАРШАВА, 11. січня. — Польський міністер заграничних справ заявив, що нема ніякої небезпеки війни з Литвою з причини приналежности Вильни, бо питання дотично Виленщини взагалі вже не істнує. Сю заяву зложив Залескі на річних зборах Федерації Інтернаціональних Справ.

Щодо заяви литовського премієра Вальдемараса перед польськими дневникарями, то на гадку Залеского їх не треба брати поважно.

Відносно-ж віднови торговельних, культурних і фінансових взаємин з Литвою, то Польща готова сейчас розпочати переговори й увійти в такі взаємини. Одинокою перешкодою є лише розпорядок Вальдемараса не приймати товарів, випродукованих у Виленщині, та неприймання листів з виленською почтовою печаткою.

Посторонні політики одначе не дивляться на сю справу так оптимістично, як Залескі. Їх дивує проволікання розпочаття переговорів між Польщею й Литвою. Усі вони знають, що через се проволікання Литва нічого не тратить, а Польща стратить богато, бо не має доступу до моря через Клайпеду, а також близшого получення з Совітським Союзом.

ТРОЦЬКИЙ ВІДМОВИВСЯ ВИЇХАТИ З МОСКВИ.

НЕ ХОЧЕ ІТИ НА ЗАСЛАННЯ, НА ЯКЕ ЙОГО ЗАСУДИЛА СОВІТСЬКА ВЛАДА.

ЛОНДОН, 11. січня. — Непотверджені вістки, які одержано в Лондоні, подають, що Троцький, колишній потентат у Совітській Росії, відмовився виїхати з Москви й іти на заслання. Як подавали позавчерашні телеграфічні вістки, совітська влада засудила Троцького на заслання.

СОВІТСЬКА ТАЙНА ПОЛІЦІЯ АРЕШТУВАЛА ЛЖЕЦАРЕВИЧА.

ОЛЕКСАНДЕР САВИН, 23-ЛІТНИЙ МОЛОДЕЦЬ, УДАВАВ ЦАРЕВИЧА ОЛЕКСІЯ МИКОЛАЄВИЧА.

КОЗМОДЕМЯНСК, Росія, 11. січня. — Совітська тайна поліція, що зоветься тепер Головна Політична Управа, арештувала тут Олександра Савина, дуже гарного 23-літнього молодця, що вдавав царевича Олексія, сина царя Миколи II. Власти, що арештували Савина, заявили, що він ходив по селах, небраний за монархиню і просив милостині. Його арештовано в хвилі, коли місцеві православні священики взяли його за дійсного царевича, часто його відвідували й давали йому обильну фінансову поміч.

КОРОЛЬ БОРИС ПОМИЛУВАВ ФРАНЦУСЬКОГО КОМУНІСТА.

УЛАСКАВЛЕНИЙ ВИБРАВСЯ СЕЙЧАС З ПОВОРОТОМ ДО ФРАНЦІЇ.

СОФІЯ, Болгарія, 11. січня. — Король Борис помилував французького комуніста Евгена Лежера, засудженого на досмертну вязницю за участь у киненню бомб до катедри „Светі Крал“ в Софії. Сталося се в 1925 році. Тоді стратило життя більше як 100 осіб. Атентат був вимірений проти короля, який одначе не явився в катедрі. Лежер виїхав сейчас по випущенню з вязниці з поворотом до Франції.

РОЗМОВА ТЕЛЕФОНОМ МІЖ БЕРЛІНОМ І НЮ ЙОРКОМ БУДЕ КОШТУВАТИ $75.

ТЕЛЕФОНІЧНЕ ПОЛУЧЕННЯ БУДЕ ГОТОВЕ ЗА КІЛЬКА ТИЖНІВ.

БЕРЛІН, 11. січня. — Тут оповіщено, що трихвилинова розмова телефоном між Берліном і Ню Йорком буде коштувати $75.00. Трансатлянтійське получення отворять за кілька тижнів.

Сю ціну вважають німецькі експерти за дуже високу та покликуються на те, що телефонічна розмова коротко-хвильою дорогою на Берлін—Буенос Айрес, буде коштувати значно менше. Німецький часопис „Берлінер Таґблятт“ пише, що британський почтовий департамент хоче впровадити телефонічне трансатлянтійське получення коротко-хвильною дорогою, з далеко дешевшою оплатою за розмову.

УБИТО 5 ПРОВІДНИКІВ МАКЕДОНСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ.

ЗГИНУЛИ ВОНИ ВІД СТРІЛІВ ГРЕЦЬКИХ ЖОВНІРІВ.

БІЛГОРОД, Югославія, 11. січня. — На грецько-болгарській границі прийшло до сутички між болгарськими комітаджі, тобто македонськими повстанцями, й грецькими жовнірами. У бою згинуло 5 комітаджі, між якими находився теж Стоянов, один з провідників македонських повстанців.

ШВЕЦІЯ БУДУЄ АЕРОПЛЯНИ ДЛЯ СОВІТСЬКОГО СОЮЗА.

8 ВОЄННИХ ЛІТАКІВ ВИШЛЮТЬ НЕБАРОМ НА СОВІТСЬКИХ КОРАБЛЯХ.

СТОКГОЛЬМ, 11. січня. — Шведська фабрика літаків у Лимрам вишле небаром до Совітського Союза 8 воєнних літаків, замовлених у неї совітським воєнним міністерством. До Швеції прибув вже совітський корабель, що має забрати згадані аероплянi до їх місця призначення.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАТУРАЛІЗАЦІЙНИЙ ЗАКОН

Перед конґресом стоїть тепер проект нового натуралізаційного закона, внесеного на бажанне федерального уряду. Сей проект має на цїли внести порядок у натуралізаційні справи, а саме облекшити добутте горожанських прав всім тим особам, що прибули до Злучених Держав до 3. червня 1921. року.

Проект сей бере під увагу факт, що в Злучених Державах перебуває богато людий, що прибули сюди зовсім правно, але не дістали цертифікату реґістрації приїзду, яким почали видавати аж з днем 3. червня 1921. року. Сі люди мали через те деякі трудности при вибиранню горожанських паперів. Відноситься се передовсім до тих, що сюди прибули через канадійську границю.

Проект облекшує їм набуття горожанства в сей спосіб, що коли сі чужинці докажуть, що вони прибули до Злучених Держав правно та пробували в краю означений законом протяг часу, вони будуть мати право стати горожанами краю.

Проект задумує теж облекшити доказуванне основ горожанства. На доказуванне не треба буде вже свідків, бо вистарчати будуть заприсяжені признання.

Нема сумніву, що сей проект, переведений у закон, дасть полекшу богато людям. Всеж таки не можна заперечити, що сей проект не дотикає найбільших боляків іміґранта. Не казати вже взаґалі про право іміґрації, якого сей проект зовсім не дотикає, але навіть не облекшує він тут побуту та набуття горожанства передовсім соткам тисяч, які прибули вже після 3. червня 1921. року й які досі мають сумніви в правність свого побуту.

Від якогось часу серед зрілої частини американського громадянства виринула думка, щоби признати законом правність побуту всім людям, які тепер перебувають у Злучених Державах. Най усі вважаються за леґальних іміґрантів, які тільки досі прибули до сього краю. Кажуть, що такий закон знявби з души непевних іміґрантів богато душевного клопоту й тягару, а се відбилосяби корисно не тільки на тих людий, але й на все їх оточення.

Міряючи сими вимогами проект конґресу, новий іміґраційний закон принісби лишень дуже незначну полекшу.

ВИБОРИ У СОВІТИ ВІДЛОЖЕНІ.

Набір нових членів. — Економічна кріза. — Натиск на село.

Саме в часі підготовки до виборів нових членів у совіти Радянського Союзу несподівано влада перенесла вибори на осінь. Офіційні большевицькі ґазети мотивують це тим, що тепер переводяться вибори в кооперативи, а тому населенню важко брати участь ще в одних виборах.

Та це лише таке офіційне повідомлення. На діліж причини, що викликали таке зарядження влади, мають глибше коріння.

Большевицька партія тільки що розпочала широку кампанію звернену проти крамольних своїх членів-опозиціонерів та за виключенням їх з партії. Багато соток таких крамольників уже викинуто, але ще багато їх не виявлено. Отже для сучасних можновладців вибори являються тепер ще за ризиковним експеріментом, бо в совіти моглиб попасти і опозиціонери, які тепер ще сидять нишком та не виявляють себе.

Крім того, разом з вичищенням партії від троцкістів большевики повели широку кампанію за придбаннєм партії нових членів, що будуть міцно триматися доктрини Сталіна та будуть послушними всім наказам Центрального Комітету Партії. Як довго отже не закінчено з набором та мобілізацією нових членів сталінців, так довго не бажаним є переводити вибори до місцевих орґанів урядовання.

Це, так би сказати, внутрепартійні відрочення перевиборів в совіти. Поза ними є ще позапартійні, що також не творять для сучасної влади сприятливої ситуації для виборів. Причини ці знаходяться в настроях сучасного села, в економічному його стані, та взагалі в економічному стані всього Радянського Союза.

По большевицьким відомостям, які звичайно добре процензуровані, виходить, що вже минає пару місяців, як почалася продовольча кріза. Правда, вона ще не має катастрофального характеру, але й не видно, щоби минала. Вона хиба поволі поглиблюється. В містах все більше відчувається брак хліба та инших продуктів села. Творяться щоденні довгі „хвости", черги біля продовольчих міських склепів. Вже траплялося декілька випадків, головне в Москві та Петрограді, що терпець таких „хвостів" урвався й вони громили продовольчі крамниці.

Продовольче-заготовча кампанія большевиків у селах не дала відповідних наслідків. Це не лише звело до мінімума експорт сільсько-господарських виробів за кордон з совдепії, але й не дало потрібної кількости тих продуктів для внутрішнього ринку. Причина цьому та, що селянство не хоче випускати з своїх рук лишки продуктів свого господарства. Порівнюючи з фабрикатами, потрібними для селян, ціни на сільсько-господарські продукти стоять в совдепії занадто низько, що зовсім обезцінює селянську працю. В додаток до того, селянство не може дістати потрібних фабрикатів, а особливо сільсько-господарських машин.

Це загострює відношення села до міста. Селянство бачить в міських мешканцях своїх визискувачів, що все хочуть тягнути запівдармо з села, а йому нічого не давати. На цьому ґрунті в совдепії точиться безперервна економічна війна села з містом. При тім село увесь час борониться, а місто наступає. Коли окремі ґрупи селянства переходять до активного протесту, то це покищо завжди кінчається вгамованням села силою. Таке насильне вгамовання викликає ще більшу, затаєну ненависть селянства до робітництва взагалі та до мешканців міст зокрема.

На цьому незадоволенню селянства й грала опозиція троцкістів, яких тепер викинуто з партії. Вони говорили, що із сучасної кризи є лише два виходи. Один — це признатися комуністам до повної невдачі своїх спроб, завести комунізм та стати на шлях капіталістичного розвитку хазяйства країни, або другий — вернутися знову до часів военного комунізму, щоби збройною рукою примусити селянство віддати свої лишки державі, себто пануючій верстві — робітництву. І дійсно, иншого виходу для большевиків нема. Є деякі ознаки того, що Сталін має намір спробувати запобігти насуваючійся економічній катастрофі натиском на селянство. Що з того вийде — тепер не знати. Але це певне, що викличе воно незадоволення селянства, що це ще більше загострить ненависть села до міста. Також не злагодить це хороби економічного нидіння Радянського Союзу, хиба що большевики станують на той шлях, який диктують реальні обставини життя.

ВОЗДУШНІ ПОДОРОЖІ В ЕВРОПІ.

Полковник Дейвис, що недавно вернув з Европи, де перелетів літаками більше як 20.000 миль, подає тепер інтересні відомости про воздухоплавство в Европі.

Европа, на гадку Дейвиса, значно випередила Америку щодо розвитку торговельного воздухоплавства.

Воздушна комунікація в Европі відзначається простотою, безпечністю й відбувається у правильнім порядку.

Аероплями відлітають і прилітають до місця свого призначення в точно означенім часі, без огляду на стан погоди.

Подорожування у воздусі в Европі сталося чимсь таким звичайним, як подорожування залізницями або автами.

У деяких літаках є місце на 28 пасажирів. Вигоди в аеропланах не гірші від тих, які маємо в американських пулманівських ваґонах.

Многі літаки заосмотрені у складані крісла, які можна перемінювати у вигідні столи, а в деяких находяться навіть американські бари.

Головними воздушними лініями є французька лінія, данська а також німецька „Люфт-Ганза Система", яка розтягається на цілу Европу, а також анґлійська лінія.

Полковник Дейвис подорожував усіми тими лініями.

Особливо незвичайно приємною й інтересною була подорож понад Скандинавським островом і Балтійським морем, яка виносила 3000 миль. Уся ся подорож відбулася в точно означенім порядку.

Лише в одній місцевости — між Віднем а Прагою, було кілька перерв в наслідок мраки, що осіла низько над високими горбами.

Щодо цін за подорож літаками, то вони є майже такі самі як у ваґонах першої кляси.

За перелет з Парижа до Берліна платиться 50 долярів і мається право взяти з собою баґаж, що важить 60 фунтів. Дейвиса баґаж важив 8 фунтів більше й тому за сю надвишку заплатив він 12 долярів. Колиб сю дорогу малося переїхати в залізничім ваґоні, треба булоби заплатити також 50 долярів.

Переважна часть аеропланів має місце на 10—12 пасажирів і два тисячі фунтів ладунку. У передпослідним, себто 1926 році, не було ніяких страт у людськім життю підчас воздушних перелетів в Европі.

З великою похвалою висказується Дейвис про німецьку „Люфт-Ганзу", якої літаки щоденно перелітають 35 тисяч миль і щоденно зужитковують 875,000 ґальонів ґазоліни.

З Берліна воздушні лінії розходять до Москви, Стокгольму, Гамбурґа, Амстердаму, Парижа, Лондону, Відня, Риму, Кеніґсберґа, Ленінграду, Базилеї, Женеви й Мадриду.

Нещасні години забувай, але що вони тебе навчили, не забувай ніколи.

ПРО ДІТОЧУ НАЄМНУ ПРАЦЮ

Кожен з 48 американських стейтів посідає спеціальні закони, які реґулюють діточу наємну працю. Головним завданням тих законів є, не допустити до наємної праці дуже молодих дітей. Вчасна праця дітей не дає їм нагоди набути бодай низше образовання, та впливає погано теж на їх ріст і загальний стан здоровля. Зогляду економічного нема також ніякого оправдання для діточої праці, бо заробітки малих дітей є такі низькі, що цілком не можуть причинитися до збільшення доходу даної родини. Федеральні закони відносно діточої праці відносяться лише до підпринять міждержавного обміну товарів. Що до дітей іміґрантів, то іміґраційні закони лише тоді допускають їх до Злучених Держав, якщо їх родичі або опікуни дають запоруку, що вони будуть ходити до школи до 16 року життя.

Стейтові закони щодо діточої праці відзначаються ріжнородностю. Тут наведемо лише закони тих стейтів, де живе найбільше европейських еміґрантів. Ними є стейти Ілинойс, Масачузетс, Мишиґен, Ню Йорк, Ню Джерзі, Пенсильвенія й Каліфорнія. Закони тих стейтів відносно діточої праці постановляють:

1. Дітей, що не скінчили 16 літ життя, не можна приняти до фабрик, або робітень без спеціяльного цертифікату (робітничих документів). Сей закон одначе не дотикає дітей, що працюють на ріллі, або при домових услугах.

2. Дозволу вступити до наємної праці не дається дітям, що мають менше як 14 літ, а в Каліфорнії й Мишиґен малолітний мусить скінчити 15 літ, заки буде міг старатися про такий дозвіл.

3. Для одержання „робітничих паперів" установлено „едукаційний цензус", — у Каліфорнії сім ґрейдів публичної школи, у Ню Джерзі — 5 ґрейдів, у инших пяти стейтах 6 ґрейдів. У Ню Йорку малолітні, що не покінчили приписаних законом ґрейдів публичної школи, обовязані ходити до вечірної або пополудневої школи.

4. Другою умовою одержання „робітничих паперів" є лікарська посвідка про вдоволяючий стан здоровля. Слабосилим дітям, що не мають скінчених 16 літ, таких паперів не видають.

5. З малими лише виїмками можна наймати дітий, що не скінчили ще 16 року життя, до вечірних або нічних робіт.

6. У Каліфорнії, Ілинойс, Масачузетс, Ню Джерзі й Ню Йорку робочий день малолітних не може тревати довше як вісім годин. У Мишиґен такий робочий день може тревати десять а у Пенсильвенії — девять годин.

У всіх тих стейтах обовязані діти ходити до школи до скінченого 16 року життя, якщо їм не видано „робітничих паперів".

Обрубане дерево знов зеленіє,
І місяць із серпа знов повний стає,
Се бачучи, чесні, не тратьте надії,
Хоч доля гнівная вас гонить і бє.

Ів. Франко.

ПРИ ВСЯКІЙ НАГОДІ СКЛАДАЙМО ЖЕРТВИ НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(7)

При перших відомостях про революцію на фронті луною пронеслось: ну, тепер уже незабаром кінець війні. А замісць цього кінця тепер голосять продовження її до „побідного кінця". От в цьому страшному протирічну укривається траґедія російської революції, що привела її до повного краху, до большевицької тиранії.

* * *

На дальшому шляху нашого походу трапилось одно невеличке бесарабське містечко Капрешти, над річкою Реуті. В цих Капрештах ми також мусіли зробити одноденний відпочинок.

Залишивши свою команду, я з пятьома підофіцирами „квартірієрами" побіг уперед, щоби випередити команду години на дві, щоб приготувати для неї помешкання. Мені самому хотілося подивитись ближче, що тепер за органи влади є на місцях, а особливо в місточках, і придивитися хоч трохи, як вони функціонують.

Віздимо на одиноку вулицю, що йде вподовж усього містечка, на якій був базар, що уже майже розійшовся. Підїздимо до невеличкого гуртка людей, які посеред вулиці про щось горяче розмовляли. У декого з них я завважив ще здалека на одному рукаві червоні повязки. А коли підїхав ближче, то побачив картину, яка змусила мене усміхнутися. Передомною було 6—8 Жидів ріжного віку, більшість старих з довгими пейсами, в своїх типових, довгих пальтах, а на боці у кожного висіла здоровенна, старого зразку, стражницька шаблюка. Шаблюка й цивільний одяг далеко не войовничих випів робили дуже карикатурний вигляд, що змушував помимо волі усміхатися. Зрозуміло, який міг бути авторітет цієї міліції в очах селян, що приїздили сюди на базар. Пізніще правдивість цієї думки цілком підтвердив начальник містечкової міліції, в розмові зі мною.

Питаю:

— Скажіть, будь ласка, де я можу бачити когонебудь з начальства містечка?

— „А! Начальство тут, ми!" — відповіли майже всі хором.

— Так, я бачу, що це, здається, містечкова міліція. Але хто-же начальник її, щоб я міг з ним говорити?

З гуртка підійшов близче до мене молодий студент і представився мені як начальник місцевої міліції. Я попросив його показати моїм „квартієрам" помешкання для постою моїх людей та коней. Він довго блимав очима й не міг нічого зрозуміти: як це дати помешкання, чому, що таке за дньовка, що таке за кватирункова повинність, де, що і у кого з помешкання є.

Довелося взяти самому на себе його обовязки й зробити відповідні зарядження.

Перебування тут пройшло цілком добре. Я ближче знайомився з діяльністю нової адміністрації й тяжко, сумно робилося, коли я помітив повне незнання нею своїх прав, обовязків, завдання. Все робилось і підтримувався деякий лад лише по старій традиції. Але чи на довго стане цеї традиції? — важко сказати. Почувалося, що в нищенню старого, хоч і поганого, хоч і бюрократичного, поліційно-адміністративного апарату, була страшна помилка, яка врешті-решт може привести до повного хаосу, до повної дезорганізації громадського життя, до занархізування так званого „общественного спокойствія і порядка".

Там же стався характерний факт, показчик безсилля нової адміністрації. Причиною того був мій наказ доставити для команди 600 пудів вівса по усталеним інтендантським цінам. Овес доставлено з рахунками по інтендантських цінах, по яким і заплачено.

За кілька днів, уже в поході, я дізнався, що начальник міліції послав за вівсом в сусіднє село Стефанешти. Селяне відмовились продати його по усталеним цінам, а вимагали по 25 коп. дорожче за пуд. Начальник міліції, порадившись з представниками містечкового громадянства, вирішив обложити торговців містечка податком на суму, якої потрібно було, щоб заплатити поверх державних цін. Вирішення таке мотивувалося тим, що колиб він сказав, що селяне по твердим цінам не дають, то можливо тоді начальник команди вживби репресій і зареквірував би у них зерно. Але команда піде далі, а містечкові доведеться давати відповідь перед сімями за свій „донос" на них.

* * *

Спинився на ніч в одному молдованському селі, верст шість від міста Сорок (тепер назвиська його не пригадую).

Ростащувався у місцевого псаломщика (дяка) з метою ліпше довідатися від нього про життя та настрої селян, бо селяне мені казали, що він у них веде, так би мовити, революційний перед.

Яке-ж велике було моє розчарування, коли я спробував з ним говорити на тему політичного дня. Цей „вожак та ідеольог революційного селянства" сам абсолютно нічого не знав, що діється поза межами його села. Не знав він навіть докладно, які зміни зайшли по революції в державно-громадському життю, не кажучи вже про можливість більше глибоких соціяльних змін, що революція поставила на чергу дня. Та й не цікавився він знати більш того, що знав. Знав він лише, що тепер земського начальника, станового пристава, урядника та стражника нема, а він чомусь став начеб то найстарше начальство у селі. Між иншим відчував він велику несправедливість революції в тому, що вона не торкнулась його взаємовідносин з попом.

(Дальше буде).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

БІЗНЕСМЕНАМ ПІД РОЗВАГУ.

Час до часу появляються в „Свободі" голоси в справі бізнесменів. Дописувателі критикують наших бізнесменів за те, що не провадять як слід бизнесу та не дбають про народні справи, а головно не складають жертв на народні цілі. А бізнесмени знова нарікають на наше громадянство, що не держиться клича „Свій до свого" та не дає нашим бізнесменам стати на ноги, як це буває у других народів.

А инші знова піддають гадку, щоби перевести організацію наших бізнесменів, бо тоді буде можна лекше зарадити як одним так і другим недомаганням.

Моя гадка така. Я не є проти організації бизнесменів, а навпаки, я хотівби, щоби ми мали таку організацію, яка виробляла би дійсних бизнесменів і добрих Українців. Бо не тільки наш нарід мало интересувався досі нашими бизнесменами, але й бизнесмени не интересувалися народом. А в тім більша вина спадає на бизнесменів ніж на громадянство. Бо чи дуже наші бизнесмени дають про себе знати? Чи вони розуміють, що це реклама? Чи реклямують вони себе так як бизнесмени других народів? Коли хто хоче знайти на це відповідь, хай загляне в календар У. Н. Союза за послідний рік. Довгий час взивалося в „Свободі" наших бизнесменів, щоби зголосили свій бизнес, щоби можна було зорієнтуватися, яку ми творимо бизнесменську силу. І от що ми осягнули з боку бизнесменів по закликах з боку громадянства. Погляньте до Календаря У. Н. Союза, а самі переконаєтеся. Я живу біля Шикага. В моїй околиці є около 20 українських бизнесменів. Є тут українські гросерні, салуни, галі до танців, голярні, є контрактори, пльомбери, рієлстейтмени, але їх імен в календарі не бачу. Є тільки одно оголошенне з Честерфилд-Борнсайд, а де ціле Шикаго? А де подівся Пітсбург зі своїми бизнесменами, коли бачимо в календарі тільки одного бизнесмена? Таке саме можна сказати і про українських бизнесменів з других міст. Виходить, що українські бизнесмени прямо бояться, щоб Українці їх знали. І по тім нарікають, що не роблять бизнесу. І не можуть робити, коли вони тут, в Америці, в тій краіні реклями, занедбують цілковито отту так важну для бизнесу справу. І то занедбують навіть тоді, коли це їх нічого не коштує. Бо не адвертайзмуються навіть тоді, коли це робить їм У. Н. Союз даром. Чи це по бизнесменськи?

Український робітник.

ВІДОЗВА

До односельчан села Плесковець, тернопільського повіту.

На днях отримав я подяку від виділу читальні Просвіти за першу посилку грошей на будову Народного Дому. Збіркою занялись гром. Семинович і гром. Захарчук з Филаделфії та гром. Агафія Шестипалко з Дітройт. Від себе можу погратулювати лише тим патріоткам громадянкам, що не забули за рідне село, а нам, мущинам нар обили встиду, що не знайшлося двох відважних мущин до колекти в такім місті як Честер, де живе велика громада Плесківчан.

Прошу тому краянів, коли хто з них може занятися дальшою збіркою, повідомити про се мене а я прилучусь датком до жертв, хоч я каліка, бо вже рік жию на ласці добрих людей і товаристь, а всеж таки на таку річ як Народний Дім ніколи не відкажусь з датком. Сподіюсь, що мої слова розбудять совість у тих, котрі нічого ще не дали, а ті, що дали, подвоять свої датки і ми поможемо своїм братам збудувати їх святиню просвіти й науки.

Дмитро Гой
2303 N. 74 Av., Chicago, Ill.

Мудра женщина радо слухає компліментів; дурна радо їм вірить.

Наші слова роблять нам більше ворогів, як наші діла.

Кому завидують, той має хліб, а кому ні, той не має.

ГАЛИЦЬКІ ПРИПОВІДКИ.

Де много крику, там мало правди.

Хто ледащо, тому їсти нема що.

З лежі не буде одежі, а зі спання коня.

Крадене зразу солодке, а потому гірке.

Доки не намучиться, доти не научиться.

Легко камінь у воду кинути, а тяжко достати.

Нема такого краму, де би купив тата й маму.

І чорна нива білий хліб родить.

Не нарікай на зле, бо ще гірше буде.

Най буде кривоклуба, аби була серцю люба.

Де не можна перескочити, треба перелізти.

НІМЕЦЬКО-РОСІЙСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ.

У травні 1928 р. вибирається наукова німецько-російська експедиція до Паміри, званої „покрівля світа" (ланцюга гір між Туркестаном, Тибетом і Китаєм). В експедиції візьмуть участь геольоги, географи, метеорольоги та ботаніки.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. Дністер, від. 361, повідомляє своїх членів, що звичайні збори Товариства відбудуться в суботу, 14. січня б. р., в сали Нар. Дому ч. 1, в 8-мій год. вечером. Без огляду на свято Нового Року збори відбудуться, позаяк ані перед ані по не можна дістати галі. Проситься всіх членів вирівнати свої довги з попередних двох підприємств, а так само кождий член мусить виповнити ухвалу в справі Сиротинця. — Михайло Олексів, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАҐО, ІЛЛ. Уряд Бр. св. Петра і Павла, від. 165, повідомляє, що річний мітінґ відбудеться дня 16-го січня, в понеділок, точно в 7-мій годині вечером. Кождий член має явитись на означений час. На мітінґу контр. комісія здасть справозданне з цілого року. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Мітінґ відбудеться в гали Івана Подгурник, E. 93 St. і Woodlawn Ave. На мітінґу будеся принимати нових членів без вступного. — А. Демкович, пр.; М. Вархолик, кас.; С. Коцоловський, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх членів, що звичайний мітінґ відбудеться дня 15. січня, в год. 1.30 попол., в гали F. Klara, 225 S. Washington St. Проситься усіх членів явитися на тім мітінґу. Родичі, котрі мають діти в У. Н. Союзі які мають понад 10 літ, нехай подадуть свої адреси, а їх діти одержать Магазин в англійській мові. На мітінґу буде справа Сиротинця і вибір наново уряду, бо той вибір, який відбувся був не важний. Не явившийся на сей мітінґ член буде караний після статута. — Василь Чуйко, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Бр. Усп. Пресв. Богородиці, від. 123, повідомляє усіх членів, що річний мітін. відбудеться в суботу, 14. січня, в 7-ій год. вечер, в гали церковній на 7-мій ул. Проситься всіх членів явитись на означений час, бо буде вибір уряду і справозданне контр. комісії. Не явившийся член заплатить кари 1 дол., а урядник 2 дол. — Мих. Вовчук, предс.; Ник. Піціль, кас.; Григорій [illegible], секр.

РАРІТАН, Н. ДЖ. Заряд Бр. св. Арх. Михаїла, від. 332, повідомляє всіх своїх членів і членкинь, що звичайний мітінґ відбудеться дня 15-го січня в год. 2-ій пополудни при Somerset ул. під Словенським контелом. Обовязком є кождого члена і членкині як місцевого так і позамісцевого на сей мітінґ явитись і вирівнати свої вкладки, бо на річнім мітінґ ухвалено, щоб з каси більше за членів не платити. Уряд на 1928 рік вибрано як слідує: Петро Венґрин, предс.; Іван Бриґіда, заст.; Іван Туранський, кас.; Николай Попадюк, секр. фін.; Теодор Причка, секр. рек.; Яків Данилюк, контрольор; Петро Обманський і Юстина Причка, надз. хорих; Йосиф Зубович, хорунжий. — Ник. Попадюк, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Тов. Князя Данила, від. 356, що річний мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. січня, в 2-ій годині пополудни, в Іомі Укр. Громади, 3322 N. Lawrence St. Проситься усіх членів прибути на сей мітінґ. Буде звіт контролі і вибір уряду, тому присутність кождого члена конечна. — Мих. Дилинний, предс.; Василь Мущинка, кас.; Василь Скольський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 292, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 15. січня, в гали церковній при Clippert і Edward, точно в 1-ій годині пополудни. Просимо кождого члена явитись, бо будуть важні справи до полагодження. На мітінґу буде справа зміни кількох точок статута. З членами, котрі не будуть платити своїх вкладок, будесь поступати після статута. Просимо членів принести жертву як коляду на Рідну Школу. — Володимир Візничак.

Стріча Матери Божої з Ісусом.

(Леґенда).

Сумна була Марія, мати Ісусова, бо син її, як його зняли з хреста, спочив у гробі.

Ніхто з Ісусових учеників не навідався до хатчини Марії. Боялися переслідувань ради жидівських старшин і розбішеної товпи.

Тож сумувала Марія той суботній день, пустка окутала її. Навіть вітер, що впадав із уличним пилом і промінчиком сонця, наче говорив до неї: „Нема його вже, нема!"

І заснула коло півночі Марія і мала сон неспокійний, що Син її ще дитинкою пішов за водою підчас посухи на поле і десь пропав у світі.

Пробудилася зі сльозою в оці, що наче кришталь світила в нічному місячному сяйві. Не спішно було їй втерти її, бо через тую сльозу побачила чуда з відчиненого вікна, крізь яке виглядала на божий світ. Ніч була ясна, тепла, було видно і місяць, що сяв високо наче чутке небесне око, і зорі, що ясніли і спадали понад Голгофтою.

Нараз заблиснуло щіе небо й стала опадати одна зоря чимраз ясніша, начеб мала крила. Летіла просто до Марії, а як упала на її груди, підналася ясною голубкою і хвилину повисла над її сльозою, тріпала місячними крильцями й співала радісні слова: „Алилуя!"

Зрадїла Марія, бо пізнала голубку, що колись то зависла над нею таксамо в день благовіщення. А тепер зорі стали кланятися якійсь сріблистій постаті, що станула на молочній дорозі, витягнула руки і благословила світ, людей і море... Дерева і корчі в садах прикрилися білим і рожевим цвіттям, запах лелії розлився у воздусі. Вся вселенна молилася в безконечній тишині. І коли так Марія стояла заслухана, голубка полетіла туди, де був сад а дальше гріб Христовий, і зникла зовсім.

Одяглась Марія, а догадуючись, що вже буде світати, взяла збанок і пішла до криниці. При тій криниці стрічалась було з Марією Магдалиною, Марією Яковою, Мартою й іншими. А як ішла туди, мала таку думку, що може хто з них виснить їй її сон. Дивно було їй, що також птахи так скоро пробудилися. Деякі сиділи на гильках рож, що росли здовж вузкої доріжки, нахилили головки, наче кланялися їй. І веселіше було Марії.

Вже було недалеко до криниці. Плоске її каміння вилискувалося до сходячого сонця. Аж тут збанок, що його Мати божа мала в руці, впав на землю, вдарений гилькою, наче якоюсь надлюдською силою, і збився на двоє. Мати божа приклякла, щоби підняти черепки. Нараз почула голос:

— Радуйся, Маріє, мати Сина Божого!

Марія думала, що то котрийсь із Жидів хоче її так досклупити і насміхається з неї, тому відповіла, не піднимаючи очей:

— Чомуж то, чоловіче, маю терпіти від тебе насміх, коли я тебе нічим не образила і не скривдила? Чиж не досить іще вам, що ви мені сина мого замучили?

А незнакомий, що обявився їй, сказав:

— Не насміхаюся я з твого горя, ані теж кривдити тебе не гадаю, лише прийшов я сказати тобі, щоби ти вже не оплакувала сина твого. Він воскрес уже і є щасливий, лише сумить ще його твої сльози. Ось ти хочеш — говорив дальше — щоби збитий збанок носив воду і хочеш зложити черепи для свого пожитку й для інших; а якжеж посудина, що трісла від терпіння твоєї душі, може містити напиток полекші і спокою? Я прийшов тут сказати тобі це і сцілити твій збанок та вспокоїти душу.

І коли говорив це, Марія підвела очи і пізнала радість свою і втіху — Ісуса осяяного золотою ясністю, а таку сонішню, що не могли глядіти на неї очи звичайної людини.

Ісус підійшов до матери, похилився над її чолом, поцілував, поклав руку на її чоло і сказав:

— Благословенна будь і мир тобі!

Голос його дрожав надземним співом.

Потім став Ісус розпливатися в блесках і весь зник у золотистій мряці, що підіймалася зі землі, стелилася по галузках рож і оливних дерев, цвітистих садів. Припала Марія на колі, на й нова молитва линула з її уст; молитва линула з цвітів і від жайворонків і від соловейків, а звучало в тій молитві золоте слово, одиноке слово.

І дріжав він нього воздух, наче голос розголіданого дзвона, а була в ньому вся радість і щастя. Галузки стрясали цвітом на Марію і пташки замовкли, аж молитва скінчилася і Марія встала.

Підняла чудом злучений збан, тепер повний цвіття, і глянула на небо повна райської радости.

А був то день щасливий для Марії, бо як увіходила в хату, стрінула три Марії й інші святі невісти. У руках держали лелії й інші пахучі цвіти. Сиділи на каменях перед хатою й говорили:

— Христос воскрес із мертвих, смертію смерть поправ і сущим во гробіх живот дарував!

ВІРШІ ПРО МАЗЕПУ.

Академик Перетц знайшов в одному з архівів Києва вірші про Мазепу. Ці вірші досі були невідомі для дослідників. У віршах обвинувачується Мазепу в зраді й вихваляється царя Петра та Меншикова. На думку академика Перетца вірші написано ще за життя Мазепи, приблизно 1709—10 рр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ГОДСОН, Н. Й.

З Тег Дей на потерпівших від повені.

Комітет для збирання жертв на потерпівших від повені зібрав 26. падолиста 1927 в Годсон, Н. Й., в часі Тег Дей $54.95. Ті гроші відослано через Обєднаннє до краю для потерпівших від повени.

о. Йоан Волощук,
Алексій Урбан,
Ілія Опішанський,
Андрій Смоляк.

P. S. Старші дівчата встидалися вийти на „Тег Дей", і тому треба було посилати малих дітей і для того зібрано так мало. Долучую ще призбираних пізнійше **два доляри.**

Свящ. о. Йоан П. Волощук.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ.

Дохід з концерту на інвалідів і політичних вязнів.

Комітет помочі Рідному Краєви пересилає отсим $90.65, тобто дохід з Листопадового Свята й бажає, щоби ті гроші вислано через Обєднання до Старого Краю на інвалідів і політичних вязнів.

За Комітет:
М. Чагарин, предсідатель;
Марія Кінаш, касієрка;
М. Скибінський, секретар.

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

З балю на потерпівших від повені.

Низше підписана посилає чек в сумі $15.00 на потерпівших від повені в краю. Ту суму жертвувало Сестрицтво Непорочного Зачаття Д. Марії, від. 112 У. Н. Союза, як дохід з балю, котрий відбувся 6. падолиста.

Гроші вислано до краю через Обєднання.

Олена Кульчицька,
секр. від. 112.

БАЙОН, Н. ДЖ.

На потерпівших від повені.

Братство св. Івана Хрестителя, від. 81 Провидіння, вислало трийцять один долярів на потерпівших від повені. Само Братство жертвувало зі своєї каси 25 долярів; Василь Зіньковський $5.00 і Петро Ляхман $1.00.

Разом вислано $31.00. Гроші переслано через Обєднання.

К. Гриник, секретар.

ДЖЕМЕЙКА, Н. Й.

Домомога потерпівшим від повені в Галичині.

На зборах Бр. св. Юрія порушено справу потерпівших від повені. Присутні члени показали, що у них ще жевріє огник любови до своїх земляків і вони сейчас зложили $26.00, котрі відослано до Обєднання.

Жертви зложили:

Дм. Онищук $2.00; по $1.00: Ів. Париляк, Т. Миць, М. Костишин, М. Поштолян, Л. Ковальчук, Гр. Сташків, М. Заборський, С. Колечук, Ів. Шемберко, В. Воробець, М. Воробець, Т. Біловус, Є. Іванців, Т. Варварчин, О. Александрович, Ів. Атаманів, Катерина Ревуцька, Гр. Данилюк, Ів. Коман, Анд. Грабар, М. Лесів, Й. Сенкевич, С. Бойко, С. Колтун.

Матвій Костишин, секр.

КРОМПТОН, Р. АЙ.

Колись давнійше велась тут народна робота, аж гремідо. Однак через брак роботи тутешні Українці порозїздилися так, що заледви лишилося кілька наших укр. родин і таким чином завмерла народна робота, немови наших Українців тут вже зовсім не було. Однак так воно ще не є, бо ся маленька громада, що складається з 13 родин відчуває також те горе, яке переживають наші нещасні брати, котрі мучаться в ляцьких тюрмах. Також не забули про наших братів інвалідів, котр віддали все, що найдороже, за свій рідний край, бо йшли в бій і наставляли свою груд за вызволеннє рідної землі з чужого ярма. Наші громадяне зійшлись до читальні Просвіти і спільно порадились і з огляду на теперішнє безробіттє, в нашій місцевости ухвалили висилати 63 доляри з читальняної каси і рішили поділити їх у слідуючий спосіб: $25 політичним вязням; $25 на інвалідів; а $13.00 на Дім Інвалідів у Львові. Гроші вислано до Обєднання. Однак на тім ще не скінчилося, бо наша громада постановила ще в недовгім часі вислати якусь лепту і для наших братів, що потерпіли від повені. Добре булоби, колиби всі наші громади, чи товариства й організації брали примір з сього, що коли нема вигляду на збірку, то лучше взяти з громадських кас чи з кас яких инших організацій і вислати на народні цілі до Рідного Краю.

Василь Сподарик.

„Всі гріхи простяться, окрім гріхів проти народу й розуму".
М. Драгоманів.

ЗЇЗДИ ІНСТИТУТІВ ІМ. М. ГРУШЕВСЬКОГО В ЕДМОНТОНІ И П. МОГИЛИ В САСКАТУНІ.

Як пишуть канадійські українські часописи, в Едмонтоні й Саскатуні відбулися при кінці грудня м. р. зїзди членів тамошніх виховничих Інститутів для молоді, ім. М. Грушевського й П. Могили. Сі зїзди мали продовне значіння, бо на них створено нову організацію канадійських Українців, яка приняла собі імя „Союза Українців-самостійників". Ся організація має обеднувати в собі Українців, які вважають за свій ідеал самостійну українську державу, а за тим самостійність політичної думки і взагалі самостійність у громадськім життю. Сформуловані засади „Союза Українців-самостійників" обіймають область політики, релігії, освіти й культури та економії. Від тепер українське громадянство не буде потребувати здогадуватися, на чім стоять люде, що обєднуються коло Інститутів, бо їх засади є ясно опреділені і однодушно одобрені двома найбільшими і найуспішнійшими зїздами в історії Інститутів.

Побіч ухвалення плятформи „Союза Українців-самостійників" найважнійшою постановою зїздів була постанова едмонтонського зїзду, щоби злучити Інститут ім. М. Грушевського з Інститутом ім. П. Могили; за тим слідувала згода саскатунського зїзду на злуку Інститутів з додатком, щоби Інститут ім. П. Могили поширив свою діяльність і на инші осередки Канади, закладаючи в них свої філії.

На обох зїздах намічено також плян дальшої практичної праці. Постановлено приступити до централізовання праці Народних Домів через заснования Союза Народних Домів. Рішено приступити до заснования союза молодечих організацій. На зїзді були представники українських студентів в Вінніпегу, Саскатуну, Едмонтону, Канори, Йорктону й Мус Джо. Вони відбули свою окрему нараду і рішили злучитися в один союз українських студентів в Канаді та негайно вибрали центральну управу Союза з головою А. М. Зюбраком і секретарем Ө. Івахом.

Великі дерева шаней,
Що плід дають і в спеку тінь,
А як і плід часом хибне,
Чи-ж тінь не є добром?
Ів. Франко.